

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

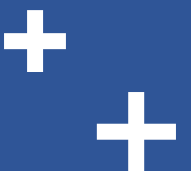
รหัสวิชา ว22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การใช้ประโยชน์จากตัวทำละลาย
ในการแยกสาร (1)

ครูผู้สอน ครูเอกพงศ์ วิพลชัย

ครูอรรถชัย ศิริวัฒนศักดิ์ดินา

การใช้ประโยชน์จากตัวทำละลาย
ในการแยกสาร (1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1

อธิบายการใช้ตัวทำละลายแยกสารโดย
วิธีการสกัดด้วยตัวทำละลาย

2

ทดลองและสังเกตการแยกสารจากพืชโดย
วิธีการสกัดด้วยตัวทำละลาย

กิจกรรมที่ 1

แยกสารออกจากพืช
ได้อย่างไร

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาจุดประสงค์ วัตถุประสงค์ และ
อุปกรณ์ และวิธีการดำเนินกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 1
แยกสารออกจากพืชได้อย่างไร

จุดประสงค์ของ
กิจกรรมนี้คืออะไร

จุดประสงค์ของกิจกรรม

ทดลอง สังเกตและอธิบายการแยกสาร
จากพืชโดยการสกัดด้วยตัวทำละลาย

วัสดุ อุปกรณ์ และสารเคมี
มีอะไรบ้าง

การทำกิจกรรมมีขั้นตอน
โดยสรุปอย่างไร

ขั้นตอนโดยสรุป

ตอนที่ 1 การสกัดสีจากพืช

ตอนที่ 2 การแยกสารจากพืชโดยการสกัดด้วย

ตัวทำละลาย

นักเรียนต้องสังเกตและ
รวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

สังเกตและรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 สังเกตสีของน้ำและสารละลายเอทานอล
เมื่อเติมดอกอัญชัน

ตอนที่ 2 สังเกตกลิ่นของน้ำและสารละลายเอทานอล
เมื่อเติมขิง

ให้นักเรียนวางแผนการทำงานกลุ่ม
ในใบกิจกรรมส่วนที่ 1

นักเรียนแบ่งงาน ในกลุ่มกันอย่างไร

วิธีการดำเนินการ

1. ตัดดอกอัญชันใส่ลงในหลอดทดลองขนาดกลาง
ที่มีน้ำ 5 ลูกบาศก์เซนติเมตร และสารละลาย
เอทานอล 5 ลูกบาศก์เซนติเมตร หลอดละ 1 ดอก

วิธีการดำเนินกิจกรรม

2. เขย่าหลอดทดลองแต่ละหลอด
เป็นเวลา 2 นาที รินของเหลวออกมา
สังเกตและบันทึกผลในใบงาน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

3. ตอบคำถามหลังทำกิจกรรม

ตาราง แสดงผลการใช้น้ำสกัดสีจากดอกไม้

ชนิดของตัวทำละลาย	ลักษณะของสารที่สังเกตได้
น้ำ	
สารละลายเอทานอล	

วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

1. สังเกตสีของน้ำ และสารละลายเอทานอล
บันทึกผลในใบงาน

วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

2. ปอกเปลือกขิงและหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ

ใส่ลงในหลอดทดลองขนาดใหญ่ หลอดที่ 1

และหลอดที่ 2 หลอดละ 10 กรัม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

3. เติมน้ำ ลงในหลอดที่ 1 และสารละลายเอทานอล ลงในหลอดที่ 2 หลอดละ 10 ลูกบาศก์เซนติเมตร จากนั้นปิดจุกแล้วเขย่าแรง ๆ 2 นาที สังเกตและ บันทึกผลในใบงาน

วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

4. รินสารเฉพาะของเหลวปริมาณเท่ากันออกจากสารผสมแต่ละหลอดใส่ในหลอดทดลองขนาดกลางแต่ละหลอด สังเกตสีและกลิ่นของสาร และบันทึกผลในใบงาน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

5. ตอบคำถามหลังทำกิจกรรม

ตาราง แสดงผลการแยกสารจากพืชโดยการสกัดด้วยตัวทำละลาย

ชนิดของตัวทำละลาย	ลักษณะของสารที่สังเกตได้
น้ำ	
สารละลายเอทานอล	

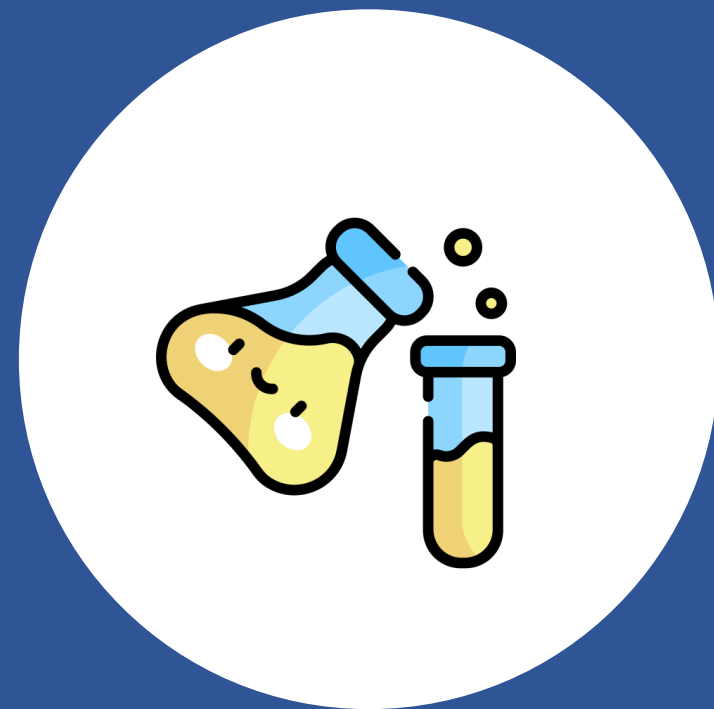

+
+

นักเรียนแต่ละกลุ่ม

ร่วมกันทำกิจกรรมที่ 1

ตาราง แสดงผลการใช้น้ำสกัดสีจากดอกไม้

ชนิดของตัวทำละลาย	ลักษณะของสารที่สังเกตได้
น้ำ	
สารละลายเอทานอล	

ตาราง แสดงผลการแยกสารจากพืชโดยการสกัดด้วยตัวทำละลาย

ชนิดของตัวทำละลาย	ลักษณะของสารที่สังเกตได้
น้ำ	
สารละลายเอทานอล	

ตอบคำถามท้ายกิจกรรม

สีของน้ำ และสารละลายเอทานอล
ก่อนและหลังจากใส่ดอกอัญชันลงไป
หลอดทดลองแล้วเขย่า แตกต่างกันหรือไม่
อย่างไร

การสกัดสารจากดอกอัญชันด้วยวิธีนี้
เกี่ยวข้องกับการละลายของสาร หรือไม่
อย่างไร

จากกิจกรรมตอนที่ 1
สรุปได้ว่าอย่างไร

ตอบคำถามท้ายกิจกรรม

หลังจากเขย่าหลอดทดลองที่มีขิงกับน้ำ
และขิงกับสารละลายเอทานอล สีของของเหลว
ในหลอดทดลองเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

น้ำ กับสารละลายเอทานอล สารใดสกัดสี
จากขิงได้มากกว่ากัน ทราบได้อย่างไร

การสกัดสารจากพืชด้วยวิธีนี้ควรใช้
เกณฑ์ในการเลือกตัวทำละลายอย่างไร

การสกัดสารจากพืชด้วยวิธีนี้เกี่ยวข้องกับ
การละลายของสารอย่างไร

จากกิจกรรมตอนที่ 2
สรุปได้ว่าอย่างไร

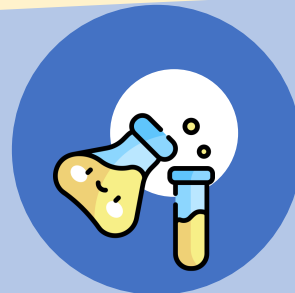
สรุปผล

การทำกิจกรรม

สรุปผลการทำกิจกรรม

การใช้ตัวทำละลายที่เหมาะสมสามารถสกัดสารที่ต้องการออกจากพืชได้ และตัวทำละลายที่ต่างกันสามารถละลายสารจากพืชได้ต่างกัน

สรุปบทเรียน

สรุปบทเรียน

การใช้ตัวทำละลายที่เหมาะสมสามารถสกัดสารที่ต้องการออกจากพืชได้ และตัวทำละลายที่ต่างกันสามารถละลายสารจากพืชได้ต่างกัน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การใช้ประโยชน์จากตัวทำละลาย
ในการแยกสาร (2)

